

Jaume Flaquer Jesuïta

“S’ha d’acollir la gent que fuig de la fam i les guerres”

“Independentment de la vinguda d’immigrants, Europa està deixant enrere les seves pròpies arrels”

BIOGRAFIA

Expert en l’islam

Llicenciat en teologia i doctor en estudis islàmics per la Sorbona de París, el jesuïta Jaume Flaquer és el responsable de l’àrea Teològica de Cristianisme i Justícia, professor a la Facultat de Teologia i coordinador del grup Diàleg amb l’Islam de Migra Studium.

MIREIA ROURERA

● Fa poques setmanes el Servei Jesuïta de Migrants va fer públic el seu informe 2014 sobre la situació als Centres d’Internament d’Estrangers. En el cas del CIE de la Zona Franca de Barcelona les visites van ser realitzades per la Fundació Migra Studium, centre social promogut per la Companyia de Jesús que treballa per la dignitat i els drets de les persones migrades. Jaume Flaquer n’és coordinador del grup Diàleg amb l’Islam.

Quin treball fan vostès als CIE?

El més important que intentem fer és dignificar la situació dels immigrants que estan allà i denunciar públicament sobre el caràcter de semipresó que tenen aquests centres. Intentem donar cobertura legal i ajut jurídic als immigrants i facilitar els contactes dels immigrants amb les seves famílies. Denunciem les expulsions ràpides, sense temps per analitzar cada cas. L’Estat espanyol està a la cua del reconeixement de l’estatus de refugiats respecte a altres països d’Europa. En aquest sentit crec que s’hauria de fer un esforç per acollir tota aquesta gent desesperada que fuig de conflictes bèl·lics i de la fam.

Avui el Mediterrani és un cementiri

La societat europea hauria de reaccionar davant d’aquest drama. A tot el món en aquests darrers anys han augmentat el nombre de refugiats, però ara amb la situació de Líbia, un estat fallit, s’ha obert aquesta via massiva d’entrada d’immigrants. Nosaltres denunciem que les mesures que s’intenta portar a terme des

d’Europa siguin per posar un fre, un mur al mar, per aturar aquesta gent, i que una possible intervenció militar a Líbia no sigui per pacificar aquella regió sinó per evitar que tots aquests desesperats tant de l’Àfrica com del Pròxim Orient puguin arribar a Europa. La situació a Líbia és un caos i això ho aprofiten les màfies per enriquir-se posant en risc la vida de milers i milers d’immigrants.

Àfrica i l’Orient Mitjà. Ens pot explicar com s’ha arribat a la situació actual?

L’origen és molt complex perquè hi ha molts elements que entren en joc: conflictitat entre grups islàmics diversos, les intervencions d’Occident... Però una cosa és segura: un dels motius més importants va ser la invasió de l’Iraq.

I treure Saddam Hussein.

Es va deposar Saddam Hussein i va pujar al poder un president xiïta, que no ha respectat la minoria sunnita del país, del voltant del 40%. Una gran part dels perdedors d’aquesta guerra, la gent que estava en el règim de Saddam Hussein, tot i que molts d’ells no eren fonamentalistes, s’han unit a Estat Islàmic, que sí que és fonamentalisme i més, perquè són uns bàrbars que van més enllà de la llei islàmica més tradicional i medieval. Aquesta gent de Hussein es van aliar a EI per una banda per lluitar contra el govern xiïta de l’Iraq i, per una altra banda, per estendre’s a Síria, lluitar contra els rebels a Síria, que són musulmans moderats, i també lluitar contra Bashar Al Assad, que també és xiïta.

...

I amb tot això l’Iran entra en el conflicte

donant suport tant al xiïsm del govern de l’Iraq com al govern d’Al Assad. A la zona tenim molts exèrcits que estan lluitant entre ells. No tenim un joc d’escacs entre dos grups, davant el qual Occident podria prendre part per algú. Tenim més aviat un tauler de parxís on hi ha diversos actors que a vegades s’ajunten contra natura en contra d’un tercer que està a punt de guanyar.

El problema és entre xiïtes i sunnites?

Una part del conflicte és l’enemistat històrica entre aquests dos corrents de l’islam; sobretot entre els corrents fonamentalistes. El conflicte ve del principi de l’islam, en què hi va haver opinions diferents sobre com havia de ser el califa, el successor del profeta Mahoma. Els xiïtes van dir que el successor havia de pertànyer a la mateixa família de Mahoma i que aquest havia de ser l’imam Alí. Els sunnites van dir que el califa havia de ser un noble, una

L’Estat espanyol està a la cua del reconeixement de l’estatus de refugiat respecte a altres països d’Europa

Jaume Flaquer davant una estàtua de sant Ignasi de Loiola que hi ha als Jesuïtes de Casp. JOSEP LOSADA

això fa que els països sunnites de la zona, Qatar, Emirats Àrabs..., tinguin una por molt gran a que creixi la zona d'influència del xiïsm: Iran, Iraq, Síria i una part de Líbia.

És molt difícil de solucionar?

Molt. I a més quan Occident ha intervingut a la zona ho ha fet malament. Ho va fer malament quan després de la Primera Guerra Mundial va desaparèixer l'Imperi Otomà i va dividir la zona sense tenir en compte les diferents opcions confessionals. Tampoc no ho van tenir en compte quan van dividir l'Àfrica. I tot això ara ho estem patint. I molt.

Des de Cristianisme i Justícia fan molta difusió del què és l'islam.

El nostre objectiu és intentar ser pont entre cultures que han entrat en contacte per raons de la globalització. El cas és que independentment de la vinguda d'immigrants Europa està deixant enrere les seves pròpies arrels cristianes i s'està qüestionant la seva pròpia identitat. El canvi va començar amb la Revolució Francesa, quan els seus principis i els Drets Humans van passar a ser fonamentals a Europa... però poc a poc el món postmodern ha anat deixant els antics grans relats fundadors i avui Europa s'està preguntant qui és i qui vol ser. La crisi d'identitat coincideix amb l'arribada de gent de fora, que té la identitat més clara, i això suposa un nou element en aquest debat identitari. El perill que tenim és culpar els immigrants de la nostra pròpia pregunta i que hi hagi un replegament identitari de caire d'extrema dreta; en realitat seria un replegament de defensa contra un qüestionament que no ve de fora sinó de dintre.

Vostès fan cursos i conferències sobre les diferents religions.

Catalunya necessita gent que sigui capaç d'acostar les diferents cultures que entren en contacte amb el nostre món. S'ha de conèixer una i altra banda del pont, dels ponts, perquè a Catalunya la pluralitat és molt àmplia, i això és el que intentem fer.

El Tribunal Suprem ha decidit que l'Audiència Nacional sí que pot seguir investigant l'assassinat d'Iñaki Ellacuría.

És molt important. L'assassinat d'Ellacuría i els altres jesuïtes a El Salvador ara fa 25 anys va ser un cop molt dur i és molt important fer justícia. Ha de quedar clar qui van ser els culpables, quines van ser les motivacions per matar-los i quins van ser els ideòlegs d'aquells atemptats. Tot això ha de sortir a la llum. Després que se sàpigat tot, es podrà perdonar.

Un dels motius més importants que han fet que a l'Orient Mitjà s'hagi arribat a la situació d'ara va ser la invasió de l'Iraq

El món postmodern ha anat deixant els antics grans relats fundadors d'Europa i avui el continent s'està preguntant qui és i qui vol ser

El Papa resarà per Lluís Espinal

L'Episcopat de Bolívia ha confirmat que el pròxim 8 de juliol, quan baixi des d'El Alto a La Paz, el papa Francesc farà una parada "de silenci i oració" per recordar l'assassinat del je-

suita català Lluís Espinal, mort el 1980. El jesuïta va ser trobat sense vida a la zona de Las Nieves, amb trets al cap i senyals d'haver estat torturat, l'endemà de ser segrestat a la sorti-

da d'un cinema. Espinal, nascut el 1932 a Sant Fruitós del Bages, va anar de missioner a Bolívia el 1968. Era periodista i cineasta. "Tots els mitjans condueixen a Jesús", ensenyava.

persona àrab escollida pels caps de tribu, preferentment de la mateixa de Mahoma. En el moment del quart califa de l'islam és quan hi va haver l'escissió dels dos grups. Els xiïtes van viure dos segles amagats i ho recorden sempre.

Per exemple?

Amb la festa de l'Ashura, en què rememoren la batalla de Karbala, on va morir un

dels fills d'Alí. És un record violent, es fuetegen i es fan sang per recordar la sang vessada dels seus màrtirs. Aquí a Catalunya, que també se celebra, fer-se mal està prohibit. Després van venir uns segles de relativa pau però al s. XVI va néixer l'Iran tenint el xiïsm com a religió d'Estat, i una mica després naixeria l'Àrab Saudita, amb el sunnisme, sota la confessió wahhabita com a religió d'Estat. Pesa la història;